

Wytyczne Grupy Praktyk Audytowania ISO 14001:2015

Audyt perspektywy cyklu życia

(tłumaczenie Polskie Forum ISO 14000 – do celów szkoleniowych)

Wymagania dotyczące perspektywy cyklu życia zostały określone w dwóch punktach normy: 6.1.2 i 8.1. Wyjaśnienia dotyczące tych wymagań przedstawiono poniżej.

6.1.2 Aspekty środowiskowe

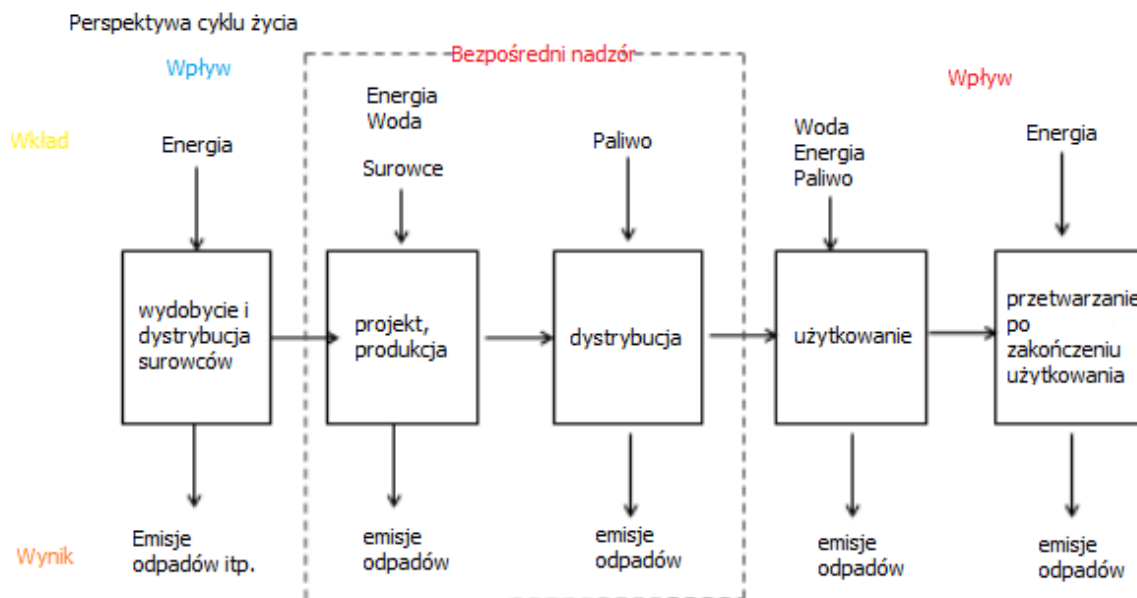
Wymagania

W przyjętym zakresie systemu zarządzania środowiskowego organizacja powinna określić aspekty środowiskowe swoich działań, wyrobów i usług, które może nadzorować i na które może mieć wpływ, a także powiązane z nimi wpływy na środowisko, biorąc pod uwagę perspektywę cyklu życia.

Wyjaśnienie

Nie ma bezwzględnego wymogu przeprowadzania oceny cyklu życia (ISO 14040), jednak należy wziąć pod uwagę różne etapy tego cyklu od zakupu surowców poprzez projektowanie, produkcję, transport / dostawy, użytkowanie, aż do przetwarzania po zakończeniu użytkowania i ostateczne unieszkodliwienie. Takie podejście pozwoli najprawdopodobniej wyeliminować lub zminimalizować kumulację obowiązków lub problemów środowiskowych na jednym z etapów i pozwoli zwiększyć zaangażowanie podmiotów odpowiedzialnych za pozostałe etapy cyklu życia np. w projektowaniu, transporcie, logistyce, użytkowaniu, zagospodarowaniu odpadów itp. w realizację ich własnych zobowiązań. Dlatego audytor powinien upewnić się, że zidentyfikowane przez organizację aspekty środowiskowe i wpływy na środowisko objęły różne etapy cyklu życia. Należy przyjąć, że niektóre etapy cyklu życia mogą nie być uwzględniane, np. w przypadku niewielkich firm handlowych pominąć można etap pozyskiwania surowców lub projektowanie. Należy również przyjąć, że niektóre etapy mogą nie pozostawać pod bezpośrednim nadzorem organizacji np. transport i użytkowanie lub przetwarzanie produktu po zakończeniu użytkowania, ale organizacja może na nie wpływać np. poprzez wybór przewoźnika prezentującego większe zaangażowanie w kwestie środowiskowe lub poprzez przygotowanie informacji dla użytkownika na temat sposobu zagospodarowania produktu po zakończeniu jego użytkowania. Przedstawiony dalej prosty schemat blokowy jest zwykle bardzo pomocny w zrozumieniu różnych etapów cyklu życia oraz możliwego zakresu nadzoru i wpływu.

Wpływ aspektu SZŚ

Aby ocenić, nad czym organizacja ma bezpośredni nadzór i na co może mieć wpływ, warto przyrzeć się zarówno procesom podstawowym (pokazanym na powyższym schemacie), jak i procesom pomocniczym (wymienionym poniżej) pod kątem.

Procesy pomocnicze:

- Administrator / HR,
- Logistyka,
- IT,
- Obsługa posprzedażna,
- Utrzymanie ruchu.

8.1 Planowanie i nadzór nad działaniami operacyjnymi

Wymagania

Zgodnie z perspektywą cyklu życia organizacja powinna:

- ustanowić, jeśli jest to odpowiednie, środki nadzoru zapewniające uwzględnienie wymagania (wymagań) środowiskowego(-ych) w procesie projektowania i rozwoju wyrobu lub usługi uwzględniając każdy etap ich cyklu życia;
- określić, jeśli jest to odpowiednie, wymaganie(-a) środowiskowe stosowane przy zamawianiu wyrobów usług;
- przekazywać istotne wymaganie(-a) środowiskowe dostawcom zewnętrznym, w tym podwykonawcom;

- d) rozważyć potrzebę przedstawiania informacji o potencjalnych znaczących wpływach na środowisko związanych z transportem lub dostawą, użytkowaniem, przetwarzaniem po zakończeniu użytkowania i końcowym unieszkodliwianiem jej wyrobów lub usług.

Organizacja powinna utrzymywać udokumentowane informacje w zakresie niezbędnym do uzyskania pewności, że procesy zostały zrealizowane tak, jak zaplanowano.

Wyjaśnienie

Wymaganie ujęte w p. 8.1. normy stanowi rozwinięcie punktu 6.1.2. (aspekty środowiskowe). Zgodnie z p. 8.1., po zidentyfikowaniu aspektów środowiskowych i wpływów na środowisko z uwzględnieniem perspektywy cyklu życia; organizacja powinna zapewnić nadzór nad działaniami operacyjnymi, w tym przyjęcie odpowiednich kryteriów operacyjnych. Dotyczy to zarówno obszarów pozostających pod bezpośrednim nadzorem organizacji, jak i tych, na które organizacja może mieć tylko ograniczony wpływ. Jednym z kluczowych efektów planowania i nadzoru nad działaniami operacyjnymi powinno być określenie wymagań środowiskowych dotyczących zamawianych wyrobów lub usług lub informacji, które powinny zostać przekazane zewnętrznym dostawcom lub wykonawcom za pośrednictwem komórek zajmujących się zakupami lub zawieraniem umów.

Może to przykładowo obejmować informacje dotyczące „zielonych” lub zrównoważonych zamówień, zakupu wyrobów / usług, które mają najmniej niekorzystny wpływ tj. zużywają mniej energii, są wykonane z materiałów z recyklingu, generują mniejszą ilość odpadów, zużywają mniej wody itp. Prosty przykładem przy wynajmie lub zakupie samochodów służbowych byłoby sprawdzenie zużycia paliwa lub sprawdzenie zużycia energii przy zakupie wyposażenia biurowego np. oświetlenia czy urządzeń klimatyzacyjnych.

Z omawianego punktu normy wynika również potrzeba dostarczania klientom informacji o potencjalnym znaczącym wpływie na środowisko związanym z transportem lub dostawą, użytkowaniem, przetwarzaniem po zakończeniu użytkowania i ostatecznym unieszkodliwianiem wyrobów organizacji. Przykładowymi zagadnieniami, o których warto informować klientów mogą być:

- odnośnie transportu / dostaw - wykorzystanie materiałów opakowaniowych, ślad węglowy,
- odnośnie użytkowania wyrobu- zużycie energii, zasobów naturalnych, straty materiałów, emisje, powodowane uciążliwości itp.
- przetwarzanie po zakończeniu użytkowania – możliwość odzysku, w tym recyklingu, konieczność składowania odpadów itp.

Możliwe pytania/zagadnienia audytowe związane z perspektywą cyklu życia:

- Jakie podejście zastosowano do identyfikacji aspektów środowiskowych i wpływów na środowisko z uwzględnieniem perspektywy cyklu życia?

- W jaki sposób można wykazać, że do identyfikacji aspektów środowiskowych, wpływów na środowisko i znaczących aspektów środowiskowych wykorzystano perspektywę cyklu życia. (6.1.2)?
- Proszę wskazać różne etapy cyklu życia w swojej organizacji?
- Proszę udowodnić, że analizując cykl życia organizacja wzięła pod uwagę wszystkie procesy podstawowe i pomocnicze?
- Nad którymi etapami cyklu życia organizacja ma bezpośredni nadzór i na które może mieć wpływ?
- Gdzie zostały udokumentowane informacje dotyczące kryteriów zastosowanych do identyfikacji aspektów środowiskowych i wpływu na środowisko z uwzględnieniem perspektywy cyklu życia?
- Jakie są wymagania dotyczące nadzoru nad działaniami operacyjnymi związanymi ze znaczącymi aspektami środowiskowymi?
- Jakie kryteria operacyjne dla procesów zostały zdefiniowane i w jaki sposób przekazano je dalej?
- Jakie są wymagania nadzoru nad działaniami operacyjnymi dotyczącymi aspektów środowiskowych w poszczególnych etapach cyklu życia, nad którymi organizacja sprawuje bezpośredni nadzór lub na które może mieć wpływ?
- Jakie wymagania środowiskowe zostały określone w odniesieniu do działań związanych z zamówieniami i podwykonawstwem. (sprawdź także kwestię logistyki / transportu)?
- Jak są one przekazywane wewnątrz organizacji?
- W jaki sposób te wymagania środowiskowe są przekazywane podwykonawcom / dostawcom zewnętrznym?
- W jaki sposób organizacja może wykazać rozważenie potrzeby dostarczania informacji o potencjalnym znaczącym wpływie na środowisko związanym z transportem lub dostawą, użytkowaniem, przetwarzaniem po zakończeniu użytkowania i ostatecznym unieszkodliwianiem swoich wyrobów?
- Jakie udokumentowane informacje są utrzymywane / przechowywane w celu wykazania zgodności z wymaganiami ISO 14001 dotyczącymi uwzględnienia perspektywy cyklu życia?

Więcej informacji na temat Grupy Praktyk Audytowania ISO 14001 można znaleźć w dokumencie: Introduction to the ISO 14001 Auditing Practices Group (Wprowadzenie do działania Grupy Praktyk Audytowania ISO 14001).

Informacje zwrotne od użytkowników zostaną wykorzystane przez Grupę Praktyk Audytowania ISO 14001 w celu identyfikacji potrzeby opracowania dodatkowych dokumentów z wytycznymi lub aktualizacji istniejących.

Komentarze można przysyłać na następujący adres e-mail: Nele.Zgavc@bsigroup.com

Inne dokumenty i prezentacje Grupy Praktyk Audytu ISO 14001 można pobrać ze stron internetowych:

www.iaf.nu

<https://committe.iso.org/sites/tc207sc1/home/projects/published/iso-14001---environmental-manage/iso-14001-auditing-practices-gro.html>

Zastrzeżenia prawne

Dokumenty te nie zostały zatwierdzone przez Międzynarodową Organizację Normalizacyjną (ISO), podkomitety Komitetu Technicznego ISO TC 207 ds. Zarządzania środowiskowego i audytu środowiskowego (ISO / TC207 / SC1 i SC2) ani Międzynarodowe Forum Akredytacyjne (IAF) . Informacje w nich zawarte są dostępne do celów edukacyjnych i komunikacyjnych. Grupa Praktyk Audytowania ISO 14001 nie bierze odpowiedzialności za jakiegokolwiek błędy, przeoczenia lub inne zobowiązania, które mogą wynikać z dostarczenia lub późniejszego wykorzystania tych dokumentów.